

Sygn. akt I C 1065/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Alina Gałęzowska

Protokolant st. sekr. sądowy Marta Kluczyńska

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2017 r. w Środzie Śląskiej na rozprawie

sprawy z powództwa W. O.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda W. O. kwotę 18 000 zł (osiemnaście tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 29 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddała;

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda W. O. kwotę 4 517 zł (cztery tysiące pięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z/

1. (...)

2. (...)

27 września 2017 r.

Sygn. akt I C 1065/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 lipca 2017r. powód W. O. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na jego rzecz kwoty 18.000 zł (osiemnaście tysięcy złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 06 lipca 2016r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 3.600 zł oraz opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. Uzasadniając swoje żądanie powód podał, że w dniu 24 października 1999r. w miejscowości W. na drodze krajowej nr (...) miał miejsce wypadek samochodowy, w którym kierujący samochodem marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) M. K. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości (0,9 promila alkoholu we krwi), nie dostosował prędkości jazdy do panujących warunków drogowych i atmosferycznych, doprowadzając do czołowego zderzenia z prawidłowo jadącym samochodem marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) kierowanym przez A. O.. W wyniku wypadku kierujący pojazdem marki F. (...) A. O. – brat powoda doznał wielonarządowych obrażeń ciała i zmarł na miejscu zdarzenia. Strona pozwana ponosi odpowiedzialność gwarancyjną za przedmiotową szkodę, bowiem sprawca wypadku był ubezpieczony u strony

pozwanej od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Za spowodowanie wypadku przeciwko M. K. prowadzone było postępowanie karne przed Sądem Rejonowym w Trzebnicy, zakończone wyrokiem wydanym w dniu 28 lutego 2000r., sygn. akt II K 210/00 uznającym M. K. za winnego spowodowania wypadku. Powód pismem z dnia 29 czerwca 2016r. zgłosił swoje roszczenia wobec strony pozwanej tytułem śmierci brata A. O., jednakże pozwany pismem z dnia 5 lipca 2016r. odmówił powodowi wypłaty odszkodowania. Powód wskazał, że zadośćuczynienie pieniężne dla członka rodziny zmarłego, gdy jego śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008r. tj. przed wejściem w życie nowelizacji kodeksu cywilnego wprowadzającej instytucję zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c., przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Powód domagał się zapłaty od strony pozwanej kwoty 18.000 zł tytułem naruszenia jego dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnych, łączących powoda z bratem oraz prawa do niezakłóconego i spokojnego życia w pełnej rodzinie, rodzinie pozbawionej traumy i nieustającej żałoby.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. W uzasadnieniu strona pozwana podniosła, że kwestionuje swoją odpowiedzialność co do zasady, jak i wysokości. Strona pozwana przyznała, że przeprowadziła postępowanie likwidacyjne z tytułu szkody, będącej wynikiem wypadku komunikacyjnego z dnia 24 października 1999r. W ocenie strony pozwanej wskazywanie przez powoda art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. m.in. jako podstawy powództwa jest błędne, ponieważ ww. przepis stanowi podstawę do żądania zadośćuczynienia wyłącznie temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone czynem bezprawnym. W przedmiotowej sprawie delikt sprawcy skierowany był przeciwko dobrom poszkodowanego w wypadku, a nie dobrom osobistym powoda. Dalej strona pozwana wskazała, iż w okresie poprzedzającym nowelizację art. 446 k.c. w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie wskazywano na możliwość dochodzenia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r. Okoliczność, że wskazana nowelizacja pozwala na przyznanie przedmiotowego zadośćuczynienia osobom, które doznały krzywdy z uwagi na śmierć osoby bliskiej na skutek deliktu zaistniałego po 4 sierpnia 2008r. nie stanowi wystarczającego uzasadnienia do zmiany dotychczasowego utrwalonego orzecznictwa w odniesieniu do osób, które krzywdy tej doznały na skutek śmierci osoby bliskiej w wyniku deliktu. Jednocześnie strona pozwana podniosła, że zadośćuczynienie w żądanej przez powoda kwocie jest zbyt wygórowane. Zdaniem strony pozwanej niewątpliwie śmierć brata spowodowała u powoda ból i cierpienie po stracie osoby bliskiej zerwanie więzi rodzinnych, naruszenie prawa do życia w pełnej rodzinie i związane z nim poczucie osamotnienia, jednakże wsparcie i wzajemna opieka licznej rodziny w części cierpienia te kompensuje. Strona pozwana podkreśliła, że dla ustalenia zadośćuczynienia istotne jest również, czy w związku z wypadkiem powód otrzymał z innych źródeł świadczenia odszkodowawcze, albowiem skoro zadośćuczynienie ma mieć funkcję kompensującą za doznaną przez powoda krzywdę, to sąd powinien także wziąć pod uwagę fakt otrzymania przez powoda innych odszkodowań realizujących kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia. Strona pozwana zakwestionowała również roszczenie powoda dotyczące ustawowych odsetek, jako że pozwany nie był i nie jest w opóźnieniu w myśl przepisu art. 481 k.c. Zdaniem strony pozwanej ewentualne roszczenie odsetkowe należą się powodowi od daty wyrokowania, a nie od daty określonej w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 24 października 1999r. w miejscowości W., na drodze krajowej numer (...) doszło do wypadku komunikacyjnego, kierujący pojazdem marki F. (...) numer rejestracyjny (...) M. K., będąc w stanie nietrzeźwości nie dostosował prędkości jazdy do warunków drogowych i atmosferycznych, w następstwie czego na łuku drogi wpadł w poślizg zjechał na przeciwległy pas ruchu, doprowadzając do czołowego zderzenia z jadącym samochodem marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), którego kierującym był A. O.. W wyniku wypadku A. O. na skutek wielonarządowych obrażeń głowy, klatki piersiowej i brzucha poniósł śmierć na miejscu.

Okoliczność bezsporna

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 28 lutego 2000r., w sprawie o sygn. akt II K 210/00 M. K. został uznany za winnego umyślnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym i spowodowania wypadku (art. 177

§ 2 k.k.), następstwem którego była śmierć A. O. i skazany na karę 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Dowód:

odpis wyroku Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 28 lutego 2000r., sygn. akt II K210/00 k. 15-16

Sprawca zdarzenia w chwili wypadku był objęty ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, zawartym z (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

Okoliczność bezsporna

Powód W. O. pismem z dnia 29 czerwca 2016r., działając przez pełnomocnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. zgłosił roszczenie stronie powodowej z tytułu zadośćuczynienia za śmierć brata A. O.. Powód opierając roszczenie na przepisie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., domagał się od strony pozwanej zapłaty kwoty 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w postaci utraty więzi rodzinnej, doznanego bólu psychicznego i odczucia osamotnienia po śmierci brata. Nadto na podstawie przepisu art. 446 § 3 k.c. domagał się od strony pozwanej zapłaty kwoty 80.000 zł tytułem odszkodowania za śmierć osoby bliskiej.

Dowody:

pismo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. z dnia 29 czerwca 2016r. k. 12,

akta szkody numer (...) na płycie CD k. 35

W odpowiedzi strona pozwana pismem z dnia 05 lipca 2016r. odmówiła uznania roszczeń powoda W. O.. W uzasadnieniu wskazała, że zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę w oparciu o art. 448 k.c. w stosunku do zdarzeń do których doszło przed dniem 3.08.2008r. przysługuje jedynie osobom najbliższym poszkodowanego, z którymi łączyły go szczególne więzi, do których to osób nie należy dorosłe rodzeństwo posiadające własną rodzinę. Strona pozwana zarzuciła ponadto, że powód nie wykazał więzi łączącej go z poszkodowanym, co uzasadnia przyjęcie, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powodujących odpowiedzialność z tytułu zadośćuczynienia. Strona pozwana nie uznała również swojej odpowiedzialności z tytułu odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po śmierci osoby bliskiej wskazując, że powód nie udokumentował, że doszło do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci poszkodowanego (art. 446 § 3 k.c.).

Dowody:

pismo strony pozwanej z dnia 05 lipca 2016r. k. 14

akta szkody numer (...) na płycie CD k. 35

Poszkodowany A. O. w chwili śmierci miał 39 lat, zaś jego brat powód W. O. miał 51 lat. Braci dzieliła różnica wieku 12 lat. Od najmłodszych lat powód był bardzo związany z młodszym bratem A.. Czuł się za niego odpowiedzialny, jako starszy brat. Powód odprowadzał młodszego brata do szkoły, pomagał w odrabianiu lekcji (uczył czytać i pisać), bawił się z nim. Otaczał opieką podczas choroby. Bracia razem spędzali czas wolny, chodzili z psami na spacer, lubili wspólnie oglądać filmy, słuchali muzyki, mieli wspólne hobby (wędkowanie). Z racji różnicy wieku powód był realnym wsparciem dla młodszego brata A.. Gdy bracia założyli własne rodziny ich kontakty i silne więzi rodzinne nie ustały. Powód w chwili śmierci brata zamieszkiwał w Kwietnie wraz z rodziną, zaś brat A. we W.. Powód był częstym gościem w domu młodszego brata A.. A. O. w chwili śmierci miał żonę oraz trójkę dzieci. Bracia i ich rodziny utrzymywali ze sobą bardzo dobry kontakt, razem spędzali święta, czas wolny. Spotykali się na uroczystościach rodzinnych. Bracia oprócz świąt i uroczystości rodzinnych spędzali ze sobą dużo czasu - rozmawiali, dzielili się troskami i radościami związanymi z codziennym ich życiem. Wspierali się finansowo, pomagali w remontach. Poszkodowany A. O. był ojcem chrzestnym córki powoda A.. Natomiast powód był ojcem chrzestnym syna poszkodowanego. Poszkodowany A. O. w

chwili śmierci był młodym, zdolnym, silnym i pracowitym mężczyzną i mimo młodszego wieku, w dorosłym życiu to poszkodowany stanowił dla powoda wielki autorytet, wzór do naśladowania i był jego wielkim życiowym wsparciem.

Dowody:

kserokopie zdjęć dołączonych do pozwu k. 17

przesłuchanie powoda W. O. k. 40 (nośnik zapisu)

Powód nie pogodził się ze śmiercią brata mimo upływu 19 lat od jego śmierci. Nagła śmierć brata była dla powoda traumą. Powód stracił osobę najbliższą dla niego, z którą był bardzo emocjonalnie związany. Utrata osoby bliskiej była dla powoda niespodziewaną i nagłą stratą, która zmieniła zarówno jego życie, jak i życie całej rodziny. W chwili śmierci brata A., ich rodzice nie żyli. Brak rodziców jeszcze bardziej pogłębił ból po stracie brata, jako utraty kolejnej osoby mu najbliższej. Powodowi z trudnością przyszło wzięcie udziału w pogrzebie. Po śmierci brata powód zażywał leki uspakajające przez około miesiąc. Tragiczna śmierć brata zabrała powodowi pomoc finansową i wsparcie życiowe. Śmierć brata odbiła się silnie na całym życiu powoda, silny wstrząs jakiego doznał i towarzyszący stres odbił się na jego zdrowiu psychicznym. Tragiczna śmierć brata zmieniła podejście powoda do otaczającego świata. Powód odczuwa lęk przed utratą kolejnej osoby mu bliskiej, żyje w poczuciu osamotnienia, z obawą o swoje życie. Powód cały czas myśli o śmierci brata, jako przedwczesnej, nagłej i tragicznej, a w jego odczuciu śmierci niczym nieusprawiedliwionej, rozpamiętuje tragedię, jaka jego i całą jego rodzinę spotkała. Powód często odwiedza grób brata. Najgorsze dla powoda są dni świąt Wszystkich Świętych, kiedy odczuwa większy ból związany ze stratą brata.

Dowód:

przesłuchanie powoda W. O. k. 40 (nośnik zapisu)

Powód W. O. ma obecnie 59 lat. Z zawodu jest drwalem. Utrzymuje się z emerytury KRUS w wysokości 1.080 zł miesięcznie. Żona powoda również utrzymuje się z emerytury. Powód nie ma innych źródeł dochodu. Powód w związku ze śmiercią brata A. O., nie otrzymał żadnego odszkodowania, czy zadośćuczynienia pieniężnego.

Dowód:

przesłuchanie powoda W. O. k. 40 (nośnik zapisu)

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w zakresie roszczenia głównego w całości.

W niniejszej sprawie powód domagał się od strony pozwanej wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu utraty osoby bliskiej na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Poza sporem pozostawały okoliczności faktyczne, w których doszło do wypadku komunikacyjnego, w następstwie którego śmierć poniósł A. O. oraz odpowiedzialność strony pozwanej, co do zasady za skutki wypadku. Bezsporny był również fakt, że powód nie otrzymał strony pozwanej zadośćuczynienia za śmierć poszkodowanego - brata A. O..

Istota sporu sprowadzała się do oceny dopuszczalności zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz powoda na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Strona pozwana kwestionowała również wysokość dochodzonego zadośćuczynienia, jako nieodpowiedniego dla krzywdy doznanej przez powoda w związku ze śmiercią jego brata.

Tytułem wstępu powołać należy normę art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Ramy obowiązku odszkodowawczego zakładu ubezpieczeń określa przepis art. 34 ust 1 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) w myśl, którego z

ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

W orzecznictwie przyjmuje się, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Wprowadzenie z tą datą przepisu art. 446 § 4 k.c. doprowadziło jedynie do zmiany w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 621/10, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., sygn. akt III CZP 76/10, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. I CZP 32/11).

Zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Prawo do życia w rodzinie oraz związanego z nim utrzymywania więzi osobistych i emocjonalnych z członkami rodziny należy zaliczyć do kategorii podlegających ochronie dóbr osobistych w rozumieniu przepisu art. 23 k.c. W związku z tym naruszenie tego dobra, polegające na spowodowaniu śmierci osoby bliskiej skutkuje odpowiedzialnością na zasadach ogólnych, wynikających z art. 24 k.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2013r., sygn. akt I ACa 392/13). Śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Zasądzenie zadośćuczynienia uzasadnia sam fakt istnienia więzi rodzinnej, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi (szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny) stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 § 1 k.c., zaś w konkretnym stanie faktycznym spowodowanie śmierci osoby bliskiej powodowi, jaką niewątpliwie jest jego brat, może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jego rodziny i uzasadniać przyznanie mu zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 stycznia 2014r., sygn. akt VI ACa 850/13 LEX nr 1448657). Naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do życia w pełnej rodzinie to nic innego jak wyrządzenie poszkodowanemu krzywdy polegającej na doznaniu ujemnych przeżyć psychicznych spowodowanych zerwaniem więzi uczuciowej z osobą zmarłą.

Krąg osób tworzących rodzinę, którym przysługuje prawo do stosowanego zadośćuczynienia, nie ogranicza się tylko do wstępnych zmarłego (matka, ojciec), czy zstępnych (dzieci), ale należy do nich także rodzeństwo (brat, siostra). Jest to ta sama krzywda, której wyrównania osoba najbliższa zmarłego może dochodzić na podstawie art. 446 § 4 k.c., a więc wyrażająca się cierpieniem, bólem, poczuciem osamotnienia po śmierci osoby najbliższej. Nie ma żadnych uzasadnionych podstaw, aby ograniczać odpowiedzialność ubezpieczyciela za ww. szkodę w zależności od podstawy prawnej jej dochodzenia. Zarówno bowiem w przypadku zastosowania art. 448 k.c., jak i art. 446 § 4 k.c. chodzi o krzywdę niemajątkową wywołaną czynem niedozwolonym, którego następstwem jest śmierć bliskiej osoby. Innymi słowy szkoda niemajątkowa rekompensowana na podstawie art. 448 k.c. jest to szkoda będąca następstwem wywołanej deliktem śmierci osoby bliskiej, skutkującej zerwaniem więzi rodzinnych ze zmarłym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 stycznia 2014r., sygn. akt I ACa 1116/13). W tym miejscu należy zaznaczyć, że roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, ma na celu kompensację doznanej krzywdy, tj. złagodzenie cierpienia wywołanego śmiercią osoby bliskiej oraz pomoc osobie pokrzywdzonej w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym rzeczywistości. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby (wyrok SA w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., sygn. akt II AKa 44/09, LEX nr 523973). Naruszenie prawa do życia w rodzinie stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich.

W literaturze zwraca się uwagę, że na rozmiar krzywdy, którą ma rekompensować zadośćuczynienie mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym,

wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego. Trudno jest tę krzywdę wycenić. Każdy przypadek powinien być indywidualizowany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Zadośćuczynienie winno uwzględniać doznaną krzywdę, na którą składają się cierpienia fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości fizycznych oraz cierpienia psychiczne polegające na ujemnych uczuciach przeżywanych przez osobę, która przeżyła „traumę śmierci osoby mu bliskiej”. Miarą zadośćuczynienia pozostaje doznana krzywda, która w tym przypadku przejawia się głównie w doznaniach psychicznych osoby. Zasadniczym motywem przyznania zadośćuczynienia jest bowiem zrekompensowanie finansowe straty żyjących.

Przenosząc te ogólne rozważania na realia rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że na wysokość przyznanego powodowi zadośćuczynienia wpływ miał rozmiar krzywd i cierpień doznanych przez niego, negatywne skutki wywołane w jego życiu prywatnym i społecznym, ale także stopień jego zażyłości z bratem, natężenie i wpływ utraty brata na funkcjonowanie powoda w przyszłości. Przy ustalaniu stanu faktycznego, co do zakresu krzywdy doznanej przez powoda w związku ze śmiercią jego brata, Sąd oparł się na dowodach z dokumentów oraz na przesłuchaniu powoda W. O.. W ocenie Sądu dowody te należało uznać za spójne, logiczne a przez to wiarygodne. Powód w treści pozwu, jak i podczas przesłuchania wskazywał na wyjątkowe relacje łączące powoda z jego zmarłym bratem, już od chwili urodzenia brata A., a także skutki jakie jego tragiczna i nagła śmierć wywarła na życie powoda i jego obecny stan psychiczny i emocjonalny.

Z przeprowadzonych dowodów, także ich oceny z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego wynika, że śmierć A. O. miała traumatyczny wpływ na psychikę powoda oraz jego funkcjonowanie. Powód do chwili obecnej nie powrócił do równowagi psychicznej. Tragiczna i nagła śmierć A. O. była dla powoda silnym wstrząsem, szokiem, przeżyciem, po którym do chwili obecnej trudno jest mu powrócić do spraw życia codziennego. Wprawdzie należy się zgodzić, iż poczucie osamotnienia po śmierci osoby bliskiej może być w części kompensowane posiadaniem licznej rodziny, a nawet wspólnym zamieszkiwaniem, ale spełnia to tylko częściowo terapeutyczną funkcję. Powód choć niewątpliwie może liczyć na wsparcie pozostałej rodziny, to okoliczność ta nie niweczy poczucia krzywdy związanej z utratą osoby dla niego bardzo bliskiej. Powód pomimo upływu 19 lat od śmierci brata nadal jest w stanie emocjonalnego rozbicia, wspomina brata i powraca do ich wspólnych relacji, ma poczucie osamotnienia oraz lęku przed śmiercią. Wskazać należy, że utrata brata była dla powoda traumą, albowiem była nagła, nieprzewidziana, niewytłumaczalna. W tej chwili powód żyje z poczuciem leku o własne życie i życie osób najbliższych. Niewątpliwie jest, iż codzienne życie powoda pozbawione obecności brata, jego wsparcia uległo już nieodwracalnym zmianom, na które nie mógł być przygotowany i z którym nie może się pogodzić. Powód wraz z utratą brata stracił w pewnym stopniu radość i chęć życia, której pomimo upływu czasu, nie da się do końca odbudować.

Przy ocenie wysokości zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (wyrok Sądu apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 kwietnia 2014r., sygn./ akt I ACa 40/14). Wysokość zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych wskutek śmierci osoby bliskiej winna być uzależniona przede wszystkim od indywidualnej oceny sytuacji, jaka panowała w rodzinie przed śmiercią osoby bliskiej i jakiej można by się spodziewać, gdyby do tej śmierci nie doszło. Za wiodące należy również uznać takie okoliczności jak to, czy osoby uprawnione pozostawały w najbliższym kręgu rodzinnym, czyli pozostawały we wspólnym gospodarstwie domowym i w konsekwencji w bezpośrednim uzależnieniu w sprawach życia codziennego, czy uprawnionym jest dziecko, które bezpowrotnie utraciło prawo do wychowania się w pełnej rodzinie, czy doszło do całkowitego osamotnienia osoby uprawnionej, osłabienia możliwości życiowych i potrzeb osoby uprawnionej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 marca 2014r., sygn. akt I ACa 1180/13). Utrata osoby najbliższej zawsze wywołuje ból i jego odczuwanie nie wymaga też skonkretyzowanego dowodu. Istnieją jednak relacje rodzinne i wzajemne związanie tego rodzaju, że utrata określonej osoby będzie wywoływała znacznie większy ból, cierpienie, poczucie

puszki, niż utrata innej osoby tak samo spokrewnionej. Taki stan rzeczy z pewnością będzie skutkował dalej idącym naruszeniem dobra osobistego w postaci prawa do zachowania więzi rodzinnej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 lutego 2014r., sygn. akt I ACa 1136/13).

Wskazać należy, iż zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej ma być odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, a ta w istocie nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na umiarkowany jego wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny oraz materialny poszkodowanego. Przesłanka przeciętnej stopy życiowej nie może pozbawić roszczenia funkcji kompensacyjnej i eliminować innych istotniejszych czynników kształtujących jego rozmiar i ma charakter tylko uzupełniający (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1266/00, niepublikowany). Wysokość zadośćuczynienia nie może mieć charakteru symbolicznego, lecz odczuwalny ekonomicznie wymiar dla tego, kto doznał krzywdy. Przy określeniu wysokości tego świadczenia trzeba mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy, w tym indywidualne cechy pokrzywdzonego i jego zdolności do powrotu do równowagi psychicznej po upływie określonego czasu, a także brać pod uwagę poziom jego dotychczasowego życia, który będzie rzutował na rodzaj wydatków konsumpcyjnych minimalizujących doznane cierpienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 marca 2013r., sygn. akt I ACa 1351/12 LEX nr 1313321). Nie można akceptować sytuacji, w której przyznane zadośćuczynienie nie będzie przedstawiało odczuwalnej wartości ekonomicznej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 lutego 2013r., sygn. akt I ACa 824/12).

W ocenie Sądu, mając na uwadze dokonane w sprawie ustalenia faktyczne oraz wskazane wyżej kryteria ustalania wysokości zadośćuczynienia, żądanie pozwu w zakresie należności głównej należało w całości uwzględnić. Sąd podzielił przy tym wskazane wyżej orzeczenia Sądu Najwyższego, zgodnie z którymi najbliższym członkom rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Kompensacie w tym przypadku podlega doznana przez powoda krzywda, w szczególności cierpienie, ból, poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny, jak również utracone prawo do więzi rodzinnej oraz wychowywania się w pełnej prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Zatem biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności dotyczące rozmiaru krzywdy, cierpienia, utraty więzi z bratem, Sąd uznał że zadośćuczynienie w wysokości 18.000 zł jest adekwatne i jednocześnie nie będzie w żaden sposób źródłem wzbogacenia powoda. Wbrew zatem stanowisku strony pozwanej zadośćuczynienie żądane przez powoda nie jest wygórowane, czy też niewspółmierne do doznanej przez niego krzywdy po stracie brata. Skoro zaś powód do dnia zamknięcia rozprawy nie otrzymał od strony pozwanej – jako ubezpieczyciela odpowiedzialnego za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia 24 października 1999r. żadnej kwoty zadośćuczynienia, należało zasądzić zadośćuczynienie w wysokości kwoty żądanej pozwem w wysokości 18.000 zł co znalazło odzwierciedlenie w punkcie I. sentencji wyroku.

C. uzasadnione było także żądanie pozwu w tej części, jaka odnosiła się do odsetek od roszczenia głównego w wysokości 18.000 zł. W niniejszej sprawie powód żądał odsetek od kwoty należności głównej od dnia 06 lipca 2016r., tj. od dnia następnego po wydaniu decyzji odmownej przez stronę pozwaną. Sąd uznał, że ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty zgłoszenia żądania. Powód zgłosił roszczenie dnia 29 czerwca 2016r., zatem strona pozwana miała 30 dni na wypłatę zadośćuczynienia. Podlegało zatem oddaleniu, jako niezasadne żądanie powoda w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie, liczone od dnia 06 lipca 2016r do dnia 28 lipca 2016 r., albowiem strona nie była w zwłoce, nie upłynęło bowiem 30 dni od dnia zgłoszenia roszczenia, co Sąd zawarł w pkt II. sentencji wyroku. Orzekając w zakresie ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych od dnia 29 lipca 2016r. do dnia zapłaty, Sąd miał na uwadze art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (u.u.o.), zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia

zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Nie zasługują na uwzględnienie argumenty strony pozwanej, jakoby wymagalność roszczenia powoda miała miejsce dopiero z dniem wyrokowania. Mimo pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r. (sygn. akt I CSK 243/10), jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine k.c., uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. Odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu w danym terminie są zatem mu należne od tego właśnie terminu (terminu wymagalności). Dopuszczalność różnego ustalenia terminów wymagalności roszczenia o zadośćuczynienie wynika z tego, że wysokość krzywdy może być zmienna w czasie, przez co w miarę upływu czasu różna może być wysokość należnego zadośćuczynienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1999r., sygn. akt II CKN 477/98). Przyznanie przez Sąd odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia od innej (późniejszej) daty niż data wynikająca z przepisów (tekst jedn.: 30 dni od zgłoszenia szkody), w tym od daty doręczenia odpisu pozwu lub wyrokowania, jest zatem uzasadnione w przypadkach ustalenia późniejszego terminu wymagalności całości lub części roszczenia z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy. (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 kwietnia 2012r., sygn. akt I AcA307/12).

Orzekając o kosztach postępowania, Sąd oparł się na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie, z którą strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Wobec powyższego, Sąd w punkcie III sentencji wyroku zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.517 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Zasądzona od strony pozwanej na rzecz powoda kwota stanowi celowe w rozumieniu art. 98 § 1 i 3 K.p.c. koszty procesu poniesione przez powoda celem obrony jego praw (na które składały się kwota 900 zł tytułem opłaty od pozwu, a także kwota 3.600 zł tytułem należnej opłaty za czynności pełnomocnika będącego adwokatem oraz 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Wysokość stawki zastępstwa procesowego pozwanego znajduje uzasadnienie w § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj. Dz. U. 2016, poz. 1668)